

Paikallisten järjestelyerien käyttö kunta-alalla vuonna 2008

Kunnallinen työmarkkinalaitos

Anne Hotti
4.2.2009

Paikallisten järjestelyerien käyttö vuonna 2008

Yleistä:

Kunnallinen työmarkkinalaitos teki kuntiin ja kuntayhtymiin vuoden 2008 paikallisten järjestelyerien käyttöä ja kohdentumista koskevan tiedustelun. Lähetekirje ja tiedustelulomake ovat liitteessä 1. Kunnallisessa työmarkkinalaitoksessa on tehty vastaavanlainen selvitys myös vuosien 1998, 2000, 2002 - 2007 paikallisista järjestelyeristä.

Kaikissa kunnallisissa sopimuksessa oli 1.3.2008 käytettävissä voimassa olevien virka- ja työehtosopimusten mukaiset paikalliset järjestelyerät. KVTES:ssa järjestelyerä oli suuruudeltaan 0,5 %. Poikkeuksena muihin KVTES:een kuuluviin nähden Tehy-pöytäkirjaan kuuluvien osalta paikallinen järjestelyerä maksettiin 1.1.2008. Opetusalan sopimuksessa paikallinen järjestelyerä oli 0,3 %, teknisillä 0,9 %, lääkäreillä sovellettavasta liitteestä riippuen 1 – 2,9 % sekä tuntipalkkaisilla 0,6 % ko. sopimusalan palkkasummasta.

Teknisillä alkuperäistä 0,5 %:n järjestelyerää lihotettiin liittämällä siihen paikallisesti maksettavaksi koko 0,4 % suuruinen samapalkkaisuuserä ja tuntipalkkaisilla puolet heidän samapalkkaisuuserästään eli 0,1 %. Opetusallalla 0,5 %:n järjestelyerästä puolestaan siirrettiin maksettavaksi keskitetyksi 0,2 %.

Tämän tiedustelun yhteydessä selvitettiin myös aiemmin selvittämättä jääneen opetusalan 1.3.2007 paikallisen järjestelyerän 0,3 % käyttö ja kohdentuminen.

Kuten useana edellisenäkin vuonna, neuvottelut venyivät monissa kunnissa ja kuntayhtymissä ja viimeiset vastaukset tiedusteluun saatiin vasta syksyllä 2008.

I KVTES:n paikallinen järjestelyerä 1.1. ja 1.3.2008

KVTES:n piiriin kuului lokakuussa 2007 yhteensä 304 000 henkilöä. Tiedustelu kattaa 76 % koko KVTES -henkilöstöstä.

1. Korotusten suuruus

Paikallisen järjestelyerän suuruus oli 0,5 %. Järjestelyerä maksettiin Tehy-pöytäkirjaan kuuluvien osalta 1.1.2008 ja muiden KVTES:een kuuluvien osalta 1.3.2008. Tässä järjestelyerää koskevat tulokset ilmoitetaan koko KVTES -sopimusalan osalta.

Suurin osa kunnista ja kuntayhtymistä eli 81 % jakoi erän sopimuksessa mainitun suuruisena. Kuntayksiköistä 19 % käytti järjestelyerään enemmän kuin 0,5 % palkkasummasta. Keskimäärin näiden enemmän jakaneiden järjestelyerä oli 0,63 % palkkasummasta. Keskimäärin paikallisen järjestelyerän kustannusvaikutukseksi tuli 0,52 % KVTES:n palkkasummasta. Kunnissa ja kuntayhtymissä maksettiin siten työnantajan päätöksellä ylimääräistä järjestelyerää keskimäärin 0,02 % -yksikköä.

2. Korotusten kohdentamien

KVTES:n järjestelyerä tuli käyttää paikallisten palkkausepäkohtien korjaamiseen ja palkkausjärjestelmän kehittämiseen paikallisesti siten, että korotuksilla tuettiin toimintojen ja tehtävien uudelleenjärjestelyjä. Järjestelyerää kohdennettiin niihin yksiköihin, jotka ovat toimintojen ja tehtävien uudelleenjärjestelyillä parantaneet toiminnan laatua ja tehokkuutta. Järjestelyerästä päätettäessä oli myös otettava huomioon, että esimiesasemassa olevien palkkaus on oikeassa suhteessa heidän alaistensa palkkaan nähden. Erä käytettiin tehtäväkohtaisten palkkojen tarkistuksiin ja henkilökohtaisten lisien maksamiseen.

Selvityksen mukaan järjestelyerästä käytettiin 82 % tehtäväkohtaisten palkkojen/vastaavien kuukausipalkkojen korotuksiin. Henkilökohtaisiin harkinnanvaraisiin lisiin käytettiin 17 % erästä. Muilla tavoin kuten esim. yleiskorotusluonteisesti käytettiin loput 1 % erästä.

Paikallisen järjestelyerän kohdentuminen selvitettiin eriteltynä KVTES:n palkkahinnoitteluliitteiden mukaisissa henkilöryhmissä. Suurimman osuuden eli 40 % järjestelyeräkakusta lohkaisi terveydenhuollon hoitohenkilöstö (liite 3, saajia 47 %). Seuraavaksi suurimman osuuden eli 13 % sai sosiaalihuollon henkilöstö (liite 4, saajia 13 %) ja kunnan johtoon ja sisäisen palvelutoiminnan henkilöstöön (liite 1, saajia 10 %). Järjestelyerästä kohdennettiin päivähoidon henkilöstöön 12 % (liite 5, saajia 12).

Tiedustelun mukaan järjestelyvaroja sai 35 % KVTES:n piiriin kuuluvista.

II Opetusalan paikallinen järjestelyerä 1.3.2007 ja 1.3.2008

Opetusalan sopimukseen kuului lokakuussa 2007 yhteensä 65 000 henkilöä. Tiedustelu kattaa 65 % koko opetusalan henkilöstöstä.

1. Järjestelyerän suuruus

Opetusalan sopimuksessa oli käytettävissä 1.3.2008 lukien 0,3 %:n suuruinen paikallinen järjestelyerä. Järjestelyerä oli alun perin suuruudeltaan 0,5 %, mutta siitä oli siirretty maksettavaksi keskitetysti 0,2 %. Tämän tiedustelun yhteydessä selvitettiin myös aiemmin selvittämättä jääneen opetusalan 1.3.2007 paikallisen järjestelyerän 0,3 % käyttö ja kohdentuminen.

Opetusalan sopimuksessa suurin osa kunnista ja kuntayhtymistä jakoi sekä 1.3.2007 että 1.3.2008 järjestelyerän sopimuksessa mainitun suuruisena. 1.3.2007 käytti 24 ja 1.3.2008 17 kuntaa/kuntayhtymää järjestelyerään 0,3 prosenttia suuremman osuuden palkkasummastaan. Enemmän käyttäneissä kuntayksiköissä erä oli 1.3.2007 keskimäärin 0,46 % ja 1.3.2008 keskimäärin 0,54 % opetusalan palkkasummasta..

Paikallisen järjestelyerän kustannusvaikutukseksi tuli 1.3.2007 keskimäärin 0,31 % ja 1.3.2008 keskimäärin 0,32 % opetusalan palkkasummasta. Kunnissa ja kuntayhtymissä maksettiin siten työnantajan päätöksellä ylimääräistä järjestelyerää 1.3.2007 keskimäärin 0,01 % -yksikköä ja 1.3.2008 keskimäärin 0,02 % -yksikköä.

2. Korotusten kohdentamien

1.3.2007 paikallinen järjestelyerä 0,3 % käytettiin ensisijaisesti tehtäväkohtaisten palkkojen/vastaavien kuukausipalkkojen korotuksiin ja toissijaisesti henkilökohtaisen lisän harkinnanvaraiseen osaan.

1.3.2008 paikallinen järjestelyerä 0,3 % käytettiin paikallisten palkkausepäkohtien korjaamiseen ja palkkausjärjestelmän kehittämiseen samoilla perusteilla kuin KVTES:n järjestelyerä.

Selvityksen mukaan 1.3.2007 järjestelyerästä käytettiin kohdennetusti tehtäväkohtaisen palkkojen/vastaavien kuukausipalkkojen korotuksiin 87,5 %, yleiskorotusluonteisesti 3,5 %, henkilökohtaisen lisän harkinnanvaraisen osan maksamiseen 4,5 % sekä jollain muulla tavalla 4,5 % erästä.

Selvityksen mukaan 1.3.2008 järjestelyerästä käytettiin kohdennetusti tehtäväkohtaisen palkkojen/vastaavien kuukausipalkkojen korotuksiin 83,2 %, yleiskorotusluonteisesti 2,5 %, henkilökohtaisen lisän harkinnanvaraisen osan maksamiseen 11,5 % sekä jollain muulla tavalla 2,8 % erästä.

Paikallisten järjestelyerien kohdentuminen liitteittäin käy ilmi jäljempänä olevasta taulukosta.

Järjestelyvaroja sai 1.3.2007 21 % ja 1.3.2008 16 % opetusalan sopimukseen kuuluvista.

III Teknisten paikallinen järjestelyerä 1.3.2008

Teknisten sopimukseen kuului lokakuussa 2007 yhteensä 25 000 henkilöä. Tiedustelu kattaa 79 % koko teknisten henkilöstöstä.

1. Järjestelyerän suuruus

Teknisen sopimuksessa oli käytettävissä 1.3.2008 lukien 0,5 %:n suuruinen paikallinen järjestelyerä. Teknisillä järjestelyerää lihotettiin liittämällä siihen paikallisesti maksettavaksi koko 0,4 % suuruinen samapalkkaisuuserä. Järjestelyerän suuruus oli siten yhteensä 0,9 % teknisten palkkasummasta.

Teknisten sopimuksessa suurin osa kunnista ja kuntayhtymistä jakoi järjestelyerän sopimuksessa mainitun suuruisena. Kunnista ja kuntayhtymistä 46 käytti järjestelyerään enemmän kuin 0,9 % palkkasummastaan. Enemmän käyttäneissä kuntayksiköissä erä oli keskimäärin 1,16 % palkkasummasta..

Keskimäärin paikallisen järjestelyerän kustannusvaikutukseksi tuli 0,95 % TS:n palkkasummasta. Kunnissa ja kuntayhtymissä maksettiin siten työnantajan päätöksellä ylimääräistä järjestelyerää keskimäärin 0,05 % -yksikköä.

2. Korotusten kohdentamien

0,5 %:n paikallinen järjestelyerä käytettiin paikallisten palkkausepäkohtien korjaamiseen ja palkkausjärjestelmän kehittämiseen samoilla perusteilla kuin KVTES:n järjestelyerä. 0,4 %:n samapalkkaisuuserä käytettiin paikallisesti pyrkimällä edistämään naisvaltaisten alojen palkkakilpailukykyä sekä poistamaan naisten ja miesten perusteettomia palkkaeroja kohdentamalla palkkojen korotuksia koulutetuille naisvaltaisille ryhmille, jotka työskentelevät TS:n 2 §:n mukaisella soveltamisalalla esimerkiksi seuraavissa teknisen alan tehtävissä: siivouspäällikkö, siivoustyönjohtaja, työnohjaaja siivoustoimessa, kiinteistörekisterinhoitaja, laborantti, paikkatietokäsittelijä, kartanpiirtäjä, piirtäjä, suunnitteluavustaja, palveluesimies, tekninen avustaja, ympäristönsuojelusihteri, terveystarkastaja, kaavoitusarkkitehti, ympäristötarkastaja, puutarhuri, arkkitehti ja ympäristösihteri.

Selvityksen mukaan järjestelyerästä käytettiin kohdennetusti tehtäväkohtaisen palkkojen korotuksiin 79,5 % erästä ja henkilökohtaisen lisän maksamiseen käytettiin 20,5 % erästä.

Teknisten 1.3.2008 järjestelyerästä 34 % kohdennettiin palkkaryhmään I, 49 % palkkaryhmään II ja 17 % palkkaryhmään III. Järjestelyerää saavista 45 % oli palkkaryhmässä I, 41 % palkkaryhmässä II ja 14 % palkkaryhmässä III.

Järjestelyvaroja sai 44 % teknisten sopimukseen kuuluvista.

IV Lääkärien järjestelyerä 1.3.2008

Lokakuussa 2007 lääkärien virkaehtosopimukseen kuului 14 000 lääkäriä. Tiedustelu kattaa 90 % kaikista sopimusalaan kuuluvista

1. Voimaantulo

Lääkärisopimuksessa oli käytettävissä 1.3.2008 lukien sovellettavasta liitteestä riippuen 1 – 2,9 %:n suuruinen paikallinen järjestelyerä. Järjestelyerän suuruus oli sairaanhoitopiirien ja Tampereen Hatanpään sairaalan liitteeseen 3 kuuluvilla lääkäreillä 2,9 %, terveyskeskuslääkäreillä, terveyskeskushammaslääkäreillä ja eläinlääkäreillä 1,5 % sekä sairaalahammaslääkäreillä (liite 4) ja muilla kuin edellä mainituilla liitteen 3 lääkäreillä 1 % ko. ryhmän palkkasummasta.

2. Korotusten suuruus

Keskimäärin 1.3.2008 paikallisen järjestelyerän kustannusvaikutukseksi tuli 2,25 % lääkäreiden palkkasummasta.

3. Korotusten kohdentamien

Paikallinen järjestelyerä tuli käyttää tehtäväkohtaisten palkkojen korotuksiin ja/tai henkilökohtaisiin lisiin. Erää voidaan käyttää myös omalääkärien väestöosien ja /tai käyntipalkkioiden korottamiseen. Paikallinen järjestelyerä tuli käyttää paikallisten palkkausepäkohtien korjaamiseen ja palkkausjärjestelmän kehittämiseen samoilla perusteilla kuin KVTES:n järjestelyerä. Paikallista erää

kohdennettaessa tuli ottaa huomioon myös erikoismaksuluokkajärjestelmän päättymisestä johtuvat muutokset sairaaloiden erikoislääkärien palkanmuodostukseen.

Järjestelyerästä kohdennettiin 76 % tehtäväkohtaisten palkkojen/vastaavien kuukausipalkkojen korotuksiin. Henkilökohtaisten lisien maksamiseen käytettiin 20 % ja jollain muulla tavoin 4 % järjestelyerästä.

68 % erästä kohdennettiin erikois- ja yleislääkärien oikeudet omaaville lääkäreille ja hammaslääkäreille (ml. tk -lääkärit ja tk -hammaslääkärit). Erästä 28 % saivat johtavat/vastaavat lääkärit, ylilääkärit sekä näitä vastaavat hammaslääkäriyhdytys. Koulutuksessa olevat lääkärit ja hammaslääkärit saivat erästä 3 % ja muut lääkäriyhdytys 1 %.

Korotuksia lääkäreistä sai 46 %.

V Tuntipalkkaisten järjestelyerä 1.3.2008

Lokakuussa 2007 tuntipalkkaisten työehtosopimukseen kuului 15 000 työntekijää. Tiedustelu kattaa 64 % kaikista tuntipalkkaisista työntekijöistä.

1. Voimaantulo

Tuntipalkkaisten sopimuksessa oli käytettävissä 1.3.2008 lukien 0,5 %:n suuruinen paikallinen järjestelyerä. Tätä järjestelyerää lihotettiin liittämällä siihen paikallisesti maksettavaksi puolet samapalkkaisuuserästä eli 0,1 %. Järjestelyerän suuruus oli siten yhteensä 0,6 % tuntipalkkaisten palkkasummasta

2. Korotusten suuruus

TTES:ssa valtaosa kunnista ja kuntayhtymistä jakoi 1.3.2008 järjestelyerän sopimuksessa mainitun suuruisena. Enemmän käyttäneitä kuntayksiköitä oli 15. Keskimäärin 1.3.2008 paikallisen järjestelyerän kustannusvaikutukseksi tuli 0,61 % tuntipalkkaisten palkkasummasta. Kunnissa ja kuntayhtymissä maksettiin siten työnantajan päätöksellä ylimääräistä keskimäärin 0,01 % -yksikköä.

3. Korotusten kohdentamien

0,5 % paikallisesta järjestelyerästä tuli käyttää paikallisten palkkauseräkohtien korjaamiseen ja palkkausjärjestelmän kehittämiseen samoilla perusteilla kuin KVTES:n järjestelyerä. Paikallisesti maksettu 0,1 %:n samapalkkaisuuserä tuli käyttää samapalkkaisuuspyytäkirjan periaatteiden mukaisesti.

Järjestelyerästä kohdennettiin 66 % perustuntipalkkojen tarkistamiseen aikapalkkauksessa ja henkilökohtaiseen lisäksi aikapalkkauksessa käytettiin 24 % järjestelyerästä. Muulla tavalla aikapalkkauksessa käytettiin 1 % erästä. Suoritus- eli urakkipalkkaukseen käytettiin 9 % erästä.

Puolet järjestelyerästä kohdennettiin palkkaryhmään I B. Seuraavaksi eniten saivat palkkaryhmissä I C (23 %) ja I A (13 %) työskentelevät tuntipalkkaiset työntekijät. Korotuksia sai 52 % kaikista tuntipalkkaisista.